

**Pripombe nevladnih kmetijskih organizacij (KGZS, ZZS, SKS, ZHGKS, ZKS, Kmečka
inicijativa, ZSPM)**

27. 2. 2025 in 28. 3. 2025

1. **Ključna pripomba:** Skozi celoten dokument je zaznati, da se lahko pričakuje v nadaljevanju tudi sklop podzakonskih aktov /pravilnikov. Na mestu bi bilo, da bi le se lahko o teh vsebinah tudi vzporedno predvsem pa pravočasno pogovarjali namreč ravno od teh aktov bo močno odvisen obstoj in razvoj slovenske živinoreje. V večini členov je ob koncu teksta zaslediti, da podrobnejše pogoje predpiše minister. Menimo, da bi bilo smiselno, da pristojni pojasnijo, kaj sledi v nadaljevanju glede zakonodajnih predpisov.

Prav tako opozarjamo, da Uredba 2016/429 po posameznih sklopih tako glede registracije obratov, premikov, biološke zaščite, zdravstvenega varstva.... omogoča DČ, da pripravijo odstopanja oz. derogacije od krovnega predpisa, tako da pozivamo pristojne, da se čimprej pristopi k pripravi namreč iz pripravljenega predpisa Zakona le tega ni zaslediti!!!

Predlog zakona v 89. členu predvideva prenehanje veljavnosti 48. Pravilnikov in Uredb, ki se nanašajo na področje zdravja živali. Ravno podzakonski akti pa bodo pomembno vplivali na živinorejski sektor, predlagamo da podzakonski akti v najvišji možni meri upoštevajo odstopanja in derogacije od Uredbe 2016/429.

Odgovor: Zakon predstavlja pravno podlago za ureditev določb Uredbe 2016/429/EU, ki so prepuščene v urejanje državam članicam. V skladu z nomotehničnimi pravili se besedila Uredb Evropske unije, ki so v celoti zavezujoče in se neposredno uporabljajo, ne sme prenašati v naše pravne akte.

Tako bodo na podlagi omenjenih členov podrobneje urejena pravila, ki so že sedaj urejena v posameznih pravilnikih, vključno z dovoljenimi odstopanji. Ker obstoječi pravilniki prenašajo v naš pravni red direktive EU, ki so preklicane in ne veljajo več, z zakonom omogočamo pravno podlago za pripravo novih pravilnikov, ki bodo podrobneje urejali te vsebine.

Generalno določbe ostajajo nespremenjene, vsebine bodo prenesene iz obstoječih pravilnikov in zakonov v nove, nekatere bo zakon tudi posvojil. Prav tako pa bodo vsi pravilniki pred sprejetjem v javni obravnavi in bo tako omogočeno sodelovanje tudi deležnikom.

2. **5.člen - izvajanje spremljanja iz 2. točke prvega odstavka 22. člena tega zakona za bolezni kategorij A in B ter kategorije C, za katere ima Republika Slovenija priznan status, prost bolezni:** Glede na trenutno situacijo pojava bolezni tudi pri nas v Sloveniji kot je le to modri jezik za katero so dovzetni tako domači prežvekovalci kot divji prežvekovalci in za katerega ima sicer država status proste bolezni je nujno, da se v primeru izbruha le te bolezni, krijejo stroški iz proračuna RS in ne le da so le ti namenjeni spremljanju stanja na terenu.

Dejstvo je, da se kot država žal ne bomo morali izogniti pojavom ali celo izbruhom bolezni, ki bodo nenazadnje rejcem lahko predstavljale ogromno gospodarsko škodo, zato pozivamo pristojne, da poiščejo/mo rešitev za namen sofinanciranja tudi bolezni na listi C, za katere se povračilo stroškov sicer ne predvideva s strani države, v to področje sodi tudi bolezen modrikastega jezika.

Trenutno so v državi s strani UVHVVR postavljeni pogoji za namen premikov, zato predlagamo, da država krije stroške. (4-5)

Predlagamo da se tudi za bolezni iz liste C pripravi seznam bolezni za katere je v nacionalnem interesu, da stroške izvajanja spremljanja bolezni (delno) krije proračun RS.

Odgovor: Bolezen modrikastega jezika (BTV) je bila na podlagi znanstvenega mnenja EFSA iz bolezni liste A v novi zakonodaji predstavljena v bolezni kategorije C – za katere se izvajajo neobvezni programi izkoreninjenja. To pomeni, da v kolikor se država odloči za izkoreninjenje bolezni, pripravi program, ki ga odobri Komisija in je zavezujoč za vse rejce. Ključni ukrep v okviru takega programa je cepljenje. Cepljenje bi se moralo izvajati v skladu z znanstvenim mnenjem EFSA, ki določa, da je za morebitno izkoreninjenje BTV potrebno vsaj petletno zaporedno obvezno cepljenje vsaj 95% celotne dovzetne populacije (govedo, ovce, koze). Kar pa je pri bolezni kategorije C, ki nima neposrednega vpliva ne na zdravje ljudi ne na zdravje živali, prav tako ne vpliva bistveno na trgovanje, zelo težko dosegljiv cilj.

Bolezen (trenutno prisotni sev je BTV 4) sicer vpliva na pogoje za trgovanje in izvoz, izpolnjevanje katerih pa mora zagotavljati izvajalec dejavnosti, ki želi z živalmi trgovati. Drugih ukrepov v povezavi s pojavom BTV ni.

Za ostale bolezni kategorije C, za katere ima država priznan status, prost bolezni (enzootska goveja levkoza, bolezen Aujeszkega) pa stroške spremljanja krije država.

3. **6.člen 1. odstavek - Republika Slovenija zagotovi izvajalcu dejavnosti odškodnino za živali, ki so bile ubite ali zaklane, ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju odrejenih ukrepov za nadzor bolezni kategorije A in posebej določenih bolezni in zoonoz:** Predlagamo, da se opredelijo posebej določene bolezni in zoonoze. Za bolezni iz kategorije A in posebej določenih bolezni in zoonoz morajo posredni stroški, ki nastanejo zaradi predpisanih ukrepov s strani UVHVVR biti kriti iz proračuna.

Nujno je potrebno, da so znane bolezni za katere bo država namenila odškodnino in ne le zapisati zoonoze in posebej določene bolezni.

Stroški zapor gospodarstev, prepovedi premikov in prodaje živali, tako na ogroženem kot zaščitenem območju nastanejo zaradi odrejenih ukrepov, ki jih predpiše uprava za veterinarstvo z namenom omejevanja in zajezitve bolezni. Pri izvajanju teh ukrepov prav tako nastajajo posredni stroški, ki močno prizadenejo nosilce dejavnosti zaradi omejitev delovnih procesov in poslovanja. (4)

Odgovor: Seznam bolezni in zoonoz, za katere se lahko izplača odškodnina, praviloma ostaja nespremenjen. Spremembe bodo le v primeru rekategorizacije bolezni, kot npr. bolezen modrikastega jezika, ki je bila iz kategorije A – posebno nevarne bolezni živali, premeščena v kategorijo C. S tem so se spremenili tudi ukrepi in tako ob pojavu BTV v obratu ni obvezno pokončanje okuženih/dovzetnih živali, kar je bil po prejšnji zakonodaji obvezen ukrep.

Posredne škode, ki jih imajo izvajalci dejavnosti ob pojavu posebno nevarnih bolezni (npr. zaradi omejitev prometa, zaradi pokončanja živali in s tem izgube potencialnih potomcev,...), se ne izplačujejo v okviru veterinarske zakonodaje.

4. **6.člen 2. odstavek - Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se odškodnine ne izplača, če se je bolezen pojavila pri uvozu živali ali predpisanih preiskavah živali v mednarodnem prometu:** V koliko postopek uvoza živali potek v skladu z veljavno zakonodajo predlagamo, da je odškodnina v primeru pojava bolezni izplačana tudi za uvožene živali. (4)

Odgovor: Pripombo smo upoštevali in besedilo ustrezno popravili.

5. **7.člen (1) odstavek - Odškodnina iz prejšnjega člena se določi po tržni vrednosti živali, surovine oziroma predmeta. Če je ubita oziroma zaklana žival ali uničeni oziroma poškodovani predmet oziroma surovina v celoti ali deloma še uporabna, se odškodnina zmanjša za vrednost še uporabnega deleža.** Ne strinjamo se z dikcijo, da se odškodnina določi le po tržni vrednosti, tukaj je potrebno upoštevati tudi plemensko vrednost posamezne živalske vrste. Plemenska vrednost je tisti del genetske vrednosti domače živali, ki se prenaša na potomce. Prav tako pa imeti v vidu tudi ali gre za avtohtono ali tradicionalno pasmo. Ohranjanje le teh živali v slovenskem prostoru bi moral ravno tako biti ključen moment pri opredeljevanju metodologije odškodnine.

V primeru komercialnih farm, bi bilo ustrezno tudi povračilo stroškov, ki so vezani na licenčnino čistopasemskih živali, ki se redno remontirajo na velikih prašičerejskih obratih.

Dejstvo je, da je tržna vrednost le ena od postavk za pripravo metodologije odškodnine, poleg le te pa je nujno vključiti tudi plemensko vrednost posamezne živalske vrste.

Odgovor: Pripombo bomo upoštevali. Način določitve odškodnine bo podrobneje opredeljen v pravilniku. Možnost je tudi, da se določi nek pavšal glede na kategorijo živali, na starost živali.

Ne glede na to pa cenilec pri določitvi tržne vrednosti vsekakor upošteva kategorijo in stanje živali. Vrednost se določa, kot je bila pred potrditvijo bolezni, saj lahko pojav bolezni bistveno vpliva na višino tržne vrednosti.

6. **7.člen (3) - O tem, ali se izvajalcu dejavnosti izplača odškodnina, odloči uradni veterinar. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za veterinarstvo, v roku osem dni od prejema odločbe.** Glede na to, da ni razvidno, da gre za poseben razlog krajšanja roka za pritožbo, predlagamo, da se rok iz 8 dni podaljša na 15 dni kot le to določa Zakon o splošnem upravnem postopku.

Prav tako mora biti Izvajalec dejavnosti oziroma rejec o višini dodeljene upravičene odškodnine seznanjen pred posegom usmrtilive živali.

Predlagamo, da se rok iz 8 podaljša na 15 dni.

Izvajalec dejavnosti mora biti seznanjen z odškodnino pred posegom usmrtnitve živali.
(4)

Odgovor: Pripombo glede roka smo upoštevali in velja splošni 15 dnevni rok. Glede seznanjenosti z odškodnino pa gre za seznanjenost s pravico do odškodnine (na podlagi objave zakona v uradnem listu), do katere lahko izvajalec dejavnosti pride skozi upravni in nepravdni postopek. Odškodnine ex-lege torej ni.

7. **7.člen (4) - O sami višini odškodnine iz prvega odstavka tega člena odloči uradni veterinar območnega urada Uprave na podlagi podanega poročila cenilca z liste cenilcev.** Višino odškodnine naj določijo uradni cenilci, ki jih izbere pristojno ministrstvo pri tem pa naj zagotavljajo tudi ustrezno strokovno izobrazbo živinorejske smeri.

Odgovor: Tudi po dosedanji ureditvi cenilci določajo višino odškodnine, vendar pa ta določitev ne predstavlja odločitve pač pa le osnovo, katero pri odločitvi glede višine odškodnine upošteva uradni veterinar.

8. **7.člen (5) - Zoper odločbo o višini odškodnine iz prejšnjega odstavka ni dovoljena pritožba, niti ni dovoljen upravni spor. Če se izvajalec dejavnosti ne strinja z višino odmerjene odškodnine, lahko v tridesetih dneh od vročitve odločbe s katero je višina odškodnine določena predlaga pristojnemu sodišču, da odmeri višino odškodnine.**

Ne strinjamo se z besedilom, da se ne dovoljuje pritožba niti ne upravni spor. Zoper odločbo o višini odškodnine iz prejšnjega odstavka se dovoljuje pritožba in upravni spor.(4)

Odgovor: MKGP določa listo cenilcev zato je zaradi objektivnosti odločanja prav, da ne rešuje pritožb glede višine odškodnine, podobno velja za upravna sodišča, ki odločajo na področju upravnega prava. Odškodnine niso tipičen institut upravnega prava, zato je ustrezna rešitev, da o višini odškodnine odloči nepravdno sodišče. Pritožba in upravni spor torej ostajata le zoper odločbo o tem ALI naj se izvajalcu dejavnosti izplača odškodnina, ne pa kolikšna je njena višina.

9. **12.člen (9) odstavek - Fizične in pravne osebe morajo voditi predpisane evidence.** Prosimo za pojasnila, za katere evidence gre. V kolikor imamo v mislih evidence iz Pravilnika o biovarnosti, je potrebno navesti, da se izpolnjujejo le, če se rejec odloči za evidence kot enega od splošnih biovarnostnih ukrepov.

Pred časom so bile objavljene tudi posodobljene Smernice za izvajanje splošnih biovarnostnih ukrepov, ki jasno opredeljujejo vodenje evidence kot eno izmed splošnih biovarnostnih ukrepov. Namreč vodenje evidenc je možno tudi po ustaljenih načinih kot so dobavnice, dnevnik veterinarskih posegov, kjer se zagotavlja sledljivost. Prav tako izpostavljamo, da je potrebno jasno definirati katere vse evidence bo morala voditi tako fizična kot pravna oseba.(5)

Odgovor: Deveti odstavek 12. člena določa le, da morajo fizične in pravne osebe voditi predpisane evidence. To so evidence, ki jih določa zakon in so že sedaj predpisane. Ne uvajamo novih zahtev glede vodenja evidenc.

10. **10. 1 odstavek -** Predlagamo, da je v operativno skupino imenovan tudi predstavnik rejcev.

Odgovor: Operativna strokovna skupina odloča oziroma predstavlja podporo

državnemu središču za nadzor bolezni (DSNB) pri določanju ukrepov ob pojavu bolezni kategorije A. V skupino so imenovani strokovnjaki iz posameznih področij, npr. gozdarji, epizootiologi, lovci..., odvisno od bolezni. Kot predstavnik rejcev je k sodelovanju povabljen predstavnik KGZS (strokovna skupina za APK).

11. **14.1 odstavek** - Veterinar bi moral vsaj tri dni pred obiskom KMG obvestiti izvajalca dejavnosti-rejca.

Odgovor: Zakon ne ureja medsebojnih razmerij med rejcem in veterinarjem.

12. **22. člen - Predlagamo, da bi bilo potrebno sistematično spremljanje po množičnem cepljenju pri tem pa pripraviti neodvisna zbirko podatkov o stranskih učinkih. Predlagamo, da je baza teh podatkov javna.**

Odgovor: Spremljanje neželenih stranskih učinkov veterinarskih zdravil, vključno s cepivi (farmakovigilanca), je urejeno s predpisi, ki urejajo področje zdravil za uporabo v veterinarski medicini.

13. **43. člen - Uprava vzpostavi in vzdržuje informacijski sistem, ki omogoča elektronsko izmenjavo informacij med računalniško zbirko podatkov Uprave in izvajalcem dejavnosti.**

Predlagamo, da se za namen opravljanja dela KGZS-JSKS dovoli tudi vpogled v sistem EPI. Menimo, da je smotrno, da so svetovalci pri svojem delu seznanjeni tudi glede zdravstvenega varstva rejnih živali pri posameznem KMG.

Odgovor: Kmetijsko svetovalna služba že sedaj dostopa do informacij, ki jih potrebuje v okviru svojih zakonsko določenih nalog, preko portala Volos (vključno z informacijo o zapori prometa oziroma prepovedi premikov ter zgodovino živali); v okviru novega registra obratov, ki bo vzpostavljen, bodo vključeni tudi podatki o zdravstvenem statusu obrata.

14. **44. člen (vodenje evidenc) - Izpostavljamo, da je potrebno jasno definirati katere vse evidence bo potrebno voditi, zato se z načinom zapisa člena 44. ne strinjamo.**

Predlagamo brisanje člena 44. v celoti.

Odgovor: Vodenje evidenc iz 44. člena zakona za izvajalce dejavnosti v obratih, za prevoznike in izvajalce dejavnosti, ki izvajajo dejavnost zbiranja, predpisuje že Uredba 2016/429 v 102., 103., 104. in 105. členu, zato člena ni mogoče brisati. S 44. členom urejamo le izvajanje Uredbe. Člen določa tudi določene izjeme od vodenja evidenc v papirnih obliki za tiste izvajalce dejavnosti, ki imajo/bodo pridobili dostop do računalniške zbirke podatkov, če bodo seveda zagotovili ažuren vnos podatkov. Ti bodo lahko vodili evidence v elektronski obliki.

15. **12. člen - Iz 12. člena predloga zakona je razvidno da opredeljuje pravic in odgovornosti glede ukrepov za zdravje in biovarnost.** Ker so izvajalci dejavnosti odgovorni za zdravje svojih živali predlagamo, da se jasno zapiše, da so izvajalci dejavnosti ob izvajanju veterinarskih pregledov in veterinarskega nadzora, ki izvajajo preglede v skladu z Zakonom o zdravju živali fizično prisotni.

Odgovor: Veterinar lahko vstopa brez prisotnosti skrbnika živali samo, če gre za predhodni dogovor z njim ali v primeru, ko vstopa v hlev skupaj z inšpektorjem, ki ima pravico do vstopa v skladu z določbo 92. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti, ali v primeru, ko gre za izvajanje Ustavne določbe, da se zavaruje ljudi in premoženje (nujna pomoč živalim). Posebej navajanje teh primerov glede na navedeno ni potrebno.

16. **21. člen** - Predlagamo, da se v 21. člen, ki se nanaša na veterinarske obiske doda tretji odstavek, ki podrobneje definira, da morajo veterinarji pri svojih obiskih upoštevati, izdelan bioavrnostni načrt na KMG.

Odgovor: Ta obveznost oziroma odgovornost veterinarjev je določena in neposredno izhaja iz 12. člena Uredbe 2016/429/EU. Prav tako je v tretjem odstavku 3. člena Pravilnika o biovarnosti ter izvajanju biovarnostnih ukrepov iz uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali (Uradni list RS, št. 49/24 in 108/24) določeno, da so veterinarji pri izvajanju svojih dejavnosti odgovorni za preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganja za vnos povzročiteljev bolezni v obrate ter za prenos in širjenje bolezni znotraj obrata. Ta obveznost oziroma odgovornost ni omejena samo na določbe 21. člena predloga zakona, ki ureja veterinarske obiske, ampak se nanaša na vse dejavnosti veterinarja v okviru pravil za zdravje živali.

17. **27. člen - uporaba veterinarskih zdravil za preprečevanje in obvladovanje bolezni;** Ker pogosto država ob pojavu bolezni ne razpolaga s cepivom in so postopki nabave cepiv v RS dolgotrajni predlagamo, da se izdelajo prioritetni seznam delitve cepiv za najbolj ogrožene skupine živali. V primeru pojava bolezni je potrebno v prvi vrsti zaščititi plemenske živali, avtohtone živali, ki predstavljajo majhne ali ogrožene populacije in vse živali, ki so na prioriteten seznam delitve cepiv.

Odgovor: Cepljenje je lahko eno od orodij za obvladovanje ali izkoreninjenje bolezni. Za nekatere bolezni (predvsem kategorije B, C ali E, kot npr. vranični prisad, steklina,...) se uporablja preventivno cepljenje. Cepiva za redna preventivna cepljenja so načeloma na razpolago. Če ne gre za ukrep v okviru pridobitve/ohranjanja statusa države ali dela države, proste določene bolezni, potem je zagotovitev cepljenja odgovornost rejca. Za bolezni kategorije A se preventivno cepljenje (razen atipične kokoške kuge) načeloma ne uporablja in ni dovoljeno, saj ima lahko njegova uporaba včasih negativne učinke (npr. prikritje dejanskega vira okužbe, na trgovino), zato ta cepiva generalno niso na razpolago. V izjemnih primerih je uporaba cepljenja v skladu s predpisi Unije dovoljena, kadar je to ustrezno za učinkovito obvladovanje bolezni s seznama pri gojenih živalih. V ta namen mora pristojni organ (Uprava) pripraviti uradni načrt cepljenja za njegovo izvajanje in vzpostaviti območja cepljenja ob upoštevanju nekaterih zahtev. Cepljenje v nujnih primerih se lahko izvaja v okuženih obratih ali v obratih, kjer bolezen ni prisotna, obstaja pa tveganje za vnos bolezni v te obrate, ki so običajno na območjih z omejitvami. Cepljenje, ki se izvaja v okuženih obratih, v katerih bodo cepljene živali usmrčene, se šteje za supresivno cepljenje v nujnih primerih. Cepljenje v nujnih primerih se lahko kot zaščitno cepljenje izvede tudi za preprečevanje širjenja bolezni pri živalskih populacijah, pri katerih obstaja tveganje okužbe in ki se gojijo v obratih, kjer ni suma ali potrditve bolezni. Vendar pa se morajo tudi v tem primeru cepljene živali **ali usmrtiti ali zaklati**, da lahko država ponovno pridobi status brez bolezni.

V skladu z že veljavno zakonodajo pa lahko pristojni organ pod določenimi pogoji **odobri odstopanja od obveznega pokončanja živali** v okuženem obratu za določene kategorije živali (živali v zaprtih obratih, redke pasme, ohranjanje zavarovanih vrst, živali z visoko genetsko, kulturno ali izobraževalno vrednostjo).

